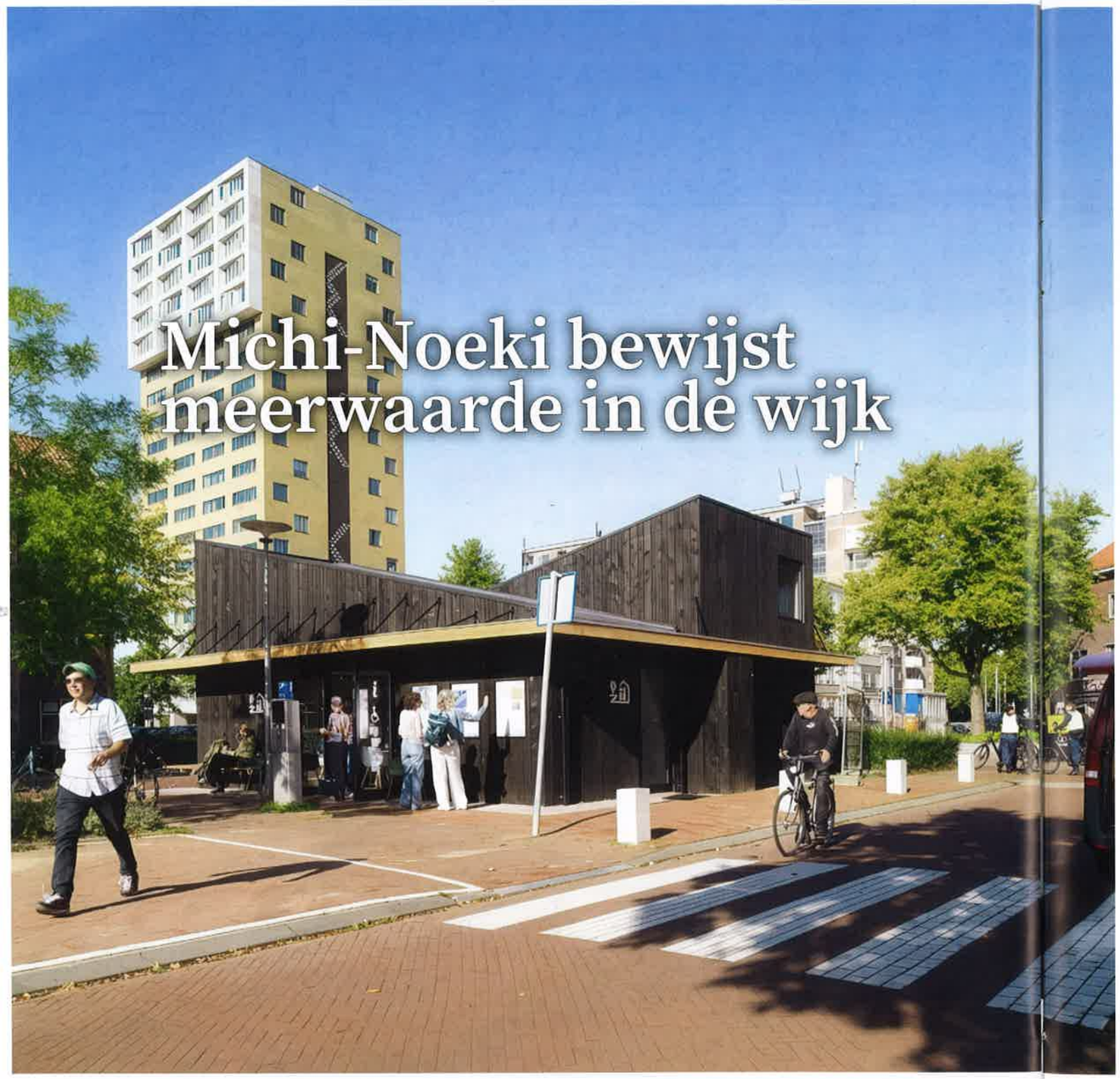
AUTEUR: JESSE KIEL | BEELD: RUFUS DE VRIES

Michi-Noeki bewijst meerwaarde in de wijk

Ruim een jaar na de opening heeft de Michi-Noeki in Groningen zich ontwikkeld tot een laagdrempelige ontmoetingsplek en vorm van sociale infrastructuur. De pilot blijkt succesvol, won meerdere prijzen en is nu onderdeel van een bredere visie op de openbare ruimte in de wijk.

Toen de Michi-Noeki in september 2023 zijn deuren opende, was het vooral een experiment: kon een kleine buitenpost, geïnspireerd op het Japanse model van *Michi-no-Eki* (wegrestaurants) ook in een Nederlandse volkswijk een sociaal anker worden? Het antwoord lijkt na ruim 12 maanden voorzichtig 'ja'. De ontmoetingsplek in de Oosterparkwijk trekt een breed palet aan gebruikers – van jonge ouders en senioren tot mensen zonder vaste verblijfplaats – en werd inmiddels bekroond met twee toonaangevende prijzen.

De Michi-Noeki biedt voorzieningen die in veel buurten ontbreken: een schone toiletvoorziening, een oplaadpunt voor telefoons en scootmobielen, een babyverschoonplek en een eenvoudig kopje koffie. Maar het belangrijkste element is misschien wel de menselijke schaal. 'Je moet er bijna ongemerkt naar binnen kunnen lopen', zei ontwerper Irene Edzes van bureau Vollmer & Partners. De plek is dan ook niet opgezet als een formeel buurthuis, maar als een open en uitnodigende halte in het dagelijks leven van de wijk.

Inmiddels draaiden zo'n twintig vrijwilligers uit de wijk de dagelijkse bezetting. Zij schonken koffie, beheerden de ruimte en zorgden voor een vriendelijke ontvangst. Miranda Dontje, als kwartiermaker verbonden aan welzijnsorganisatie WerkPro, begeleidde het vrijwilligerswerk: 'We zien dat mensen hier eigenaarschap voelen. Ze komen niet alleen halen, maar brengen ook iets mee: tijd, aandacht, zorg.'

Prijzen, erkenning en uitbreiding

De maatschappelijke meerwaarde bleef niet onopgemerkt. De Michi-Noeki won in 2024 zowel de ZorgSaamWonen Award als de Groninger Architectuur en Landschap Prijs. Die combinatie van sociale en ruimtelijke waardering benadrukte het succes van het concept. 'Dit is architectuur als infrastructuur voor ontmoeting', aldus een van de juryrapporten. Het project werd bovendien gepresenteerd tijdens het Blue Zone Festival, waar het opviel als inspirerend voorbeeld van buurtversterking.

Ook beleidsmakers toonden zich positief. Robert Bleeker, gebiedssecretaris bij de gemeente Groningen, sprak van een kansrijke aanpak: 'De eerste locatie bewijst dat een plek als deze een sleutelrol kan spelen in het vergroten van buurtcohesie.' De gemeente werkt inmiddels aan plannen voor drie extra Michi-Noeki's in de Oosterparkwijk, onder meer aan het Linnaeusplein en nabij de Paradijsvogelstraat. Als deze locaties er komen, ontstaat een netwerk van ontmoetingspunten op loopafstand, waarmee de openbare ruimte een serie van zachte stopplaatsen wordt.

Onderzoek basis voor beleid

Onderzoekers van de Rijksuniversiteit Groningen volgden het project op de voet. Onder leiding van geograaf Sander van Lanen werd een nulmeting uitgevoerd die het sociale effect van de halte in kaart bracht. In de tweede fase van het onderzoek, die begin 2025 werd afgerond, lag de focus op gesprekken met gebruikers over hun ervaring met de plek en hun gevoel van verbinding met de wijk. 'In veel wijken ontbreekt het aan plekken waar mensen zonder verplichting samen kunnen komen,' stelde Van Lanen. 'De Michi-Noeki biedt zo'n plek en we zien dat dat verschil maakt.'

Hoewel de volledige rapportage van het onderzoek nog niet openbaar is, zijn de eerste conclusies inmiddels al opgenomen in beleidsstukken van de gemeente Groningen. Tijdens gemeenteraadsvergaderingen werd het project aangehaald als voorbeeld van effectieve publieke infrastructuur met sociaal rendement. Ook in landelijke context kreeg de Michi-Noeki aandacht: in een voortgangsrapportage aan de Eerste Kamer over de Regio Deals werd de halteplek genoemd als concreet voorbeeld van wijkversterking via kleinschalige interventies.

De wetenschappelijke evaluatie vormt daarmee niet alleen een spiegel voor de praktijk, maar ook een bouwsteen voor toekomstig beleid. Bij positieve bestuurlijke beoordeling worden de lessen uit de Oosterparkwijk als blauwdruk gebruikt voor andere locaties in Groningen en mogelijk daarbuiten. De aanpak kreeg bovendien internationale erkenning in de vorm van de ENLIGHT Impact Award, toegekend aan het onderzoeksteam van Van Lanen voor maatschappelijke impact.

Professionele belangstelling

Op 14 november 2024 vond een excursie plaats, georganiseerd door ZorgSaamWonen, voor beleidsmakers, ontwerpers en welzijnsprofessionals. Tijdens het werkbezoek stonden onder anderen Edzes, Dontje, Bleeker en Van Lanen stil bij de impact van de Michi-Noeki op de wijk. Hun gezamenlijke boodschap: de openbare ruimte verdient plekken waar aandacht en tijd weer tastbaar zijn.

Wat ooit begon als een prijsvraagidee – de inzending van Vollmer & Partners voor de Who Cares-wedstrijd van het Rijksbouwmeesterschap – ontwikkelt zich zo tot een concreet antwoord op een vraag die veel steden bezighoudt: hoe geef je de openbare ruimte een menselijk gezicht?

Of zoals een bewoner het kernachtig samenvatte op Facebook: 'Het is net zoiets als een bankje op het juiste moment – maar dan met koffie en aandacht erbij.'